

молоді, включаючи всеосяжні програми гарантій зайнятості та професійної підготовки.

Література:

1. 15% населення України живе в зоні цифрового розриву. URL: <https://ukrtelecom.ua/presscenter/15-naseleण्या-ukraini-zhive-v-zoni-tsifrovogo-rozrivu/> (дата звернення: 20.11.2020).
2. Понад 5,5 млн українців не мають доступ до якісного фіксованого інтернету / Мінцифри. URL: <https://nv.ua/ukr/biz/tech/mincifri-5-5-mln-ukrajinciv-ne-mayut-dostup-do-yakisnogo-internetu-novini-ukrajini-50103234.html> (дата звернення: 20.11.2020).
3. Близнюк В.В., Яценко Л.Д. Молодіжна зайнятість в Україні: виклики та шляхи їх подолання. *Ринок праці та зайнятість населення*. 2019. № 1-2 (58). С. 18-28. URL: <http://ipk.edu.ua/wp-content/uploads/2020/04/1-2-do-druku2.pdf>. (дата звернення: 20.11.2020)
4. Державний центр зайнятості. URL: <https://www.dcz.gov.ua/storinka/analytika-ta-statystyka> (дата звернення: 20.11.2020).
5. Мінцифри запускає «Цифрограм» - національний тест на цифрову грамотність. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/mincifra-zapuskaye-cifrogram-nacionalnij-test-na-cifrovu-gramotnist> (дата звернення: 20.11.2020).

УДК 369.032

Шалімов Володимир

кандидат економічних наук, доцент
доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Центральноукраїнський національний технічний університет
м. Кропивницький, Україна

Чорноглазов Віктор

Головний спеціаліст з питань опіки та піклування – юрисконсульт
управління соціального захисту населення виконавчого комітету
Фортечна районна в місті Кропивницькому рада
м. Кропивницький, Україна

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ

Питання державного управління з питань соціального захисту населення, в особливості в період пандемії та обмеженості фінансових можливостей держави, окреслює потребу в науковому обґрунтуванні механізмів управління соціальним захистом населення на регіональному рівні відповідно до загальноприйнятих міжнародних норм, стандартів та суспільних потреб. Механізми такого управління спрямовані на поліпшення соціального захисту населення з утворенням рівнів поліпшення, функції й структури. Роль управління держави в сфері соціального захисту населення стосується центральних, місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування. Проблематику складає оптимальне поєднання регіональних та

загальнодержавних інтересів в питаннях проведення соціальної політики на місцях. В цих процесах важливим є роль регіональних органів соціального захисту, їх теоретичні та правові засади діяльності в наданні соціальних послуг населенню та реалізації соціальної політики держави.

Регіональні органи виконавчої влади (державні адміністрації) та органи місцевого самоврядування складають систему управління соціальним захистом населення на регіональному рівні. В регіонах реалізацію державної політики та виконання регіональних програм соціального захисту населення, як суб'єкти управління соціальним захистом населення, забезпечують органи виконавчої влади в регіонах та органи місцевого самоврядування. Функції районних державних адміністрацій та функції міських, районних в місті рад визначені згідно з різними законами України: «Про місцеві державні адміністрації» [1] та «Про місцеве самоврядування в Україні» [2], і в частині управління соціальним захистом є практично однаковими, оскільки виконання їх забезпечують управління соціального захисту населення, які підпорядковані, крім названих органів, департаментам соціального захисту населення облдержадміністрацій. Відмінність в тому, що Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні», окрім передбачених власних повноважень соціального захисту населення, встановлює повноваження, делеговані державою. Дублювання повноважень обласних та районних державних адміністрацій, відповідно, обласних та районних рад потребує, на нашу думку, законодавчого врегулювання (впорядкування, виключення).

Формування системи управління соціальним захистом населення на регіональному рівні за роки незалежності України дали можливість сформувати підхід до організації управління соціального захисту населення в регіоні, який включає: орган управління системи соціального захисту, що здійснює організаційні функції, внутрішній контроль, надає методичну допомогу, здійснює контрольні функції щодо реалізації законів України; підрозділи виробничого забезпечення соціального захисту населення – центри соціального захисту населення при виконкомах сільських та селищних Рад, центри у віддалених мікрорайонах міст, альтернативні служби, засновані на різних формах власності.

Така модель управління органічно вписується в ринкову економіку і значно посилює контрольні функції за реалізацією державної політики в цілому, а не лише своєї безпосередньої функціональної діяльності. Основна ідея такої моделі управління соціальним захистом населення в регіоні полягає в максимальній децентралізації діяльності всіх органів соціального захисту населення при збереженні чіткої багаторівневої вертикалі управління, широкому використанні можливостей владних структур на всіх рівнях, розвитку інформаційного забезпечення як основи переходу до адресної допомоги найменш соціально захищеним верствам населення в об'єктивно доступному і необхідному обсязі.

Головними умовами створення оптимальної системи на регіональному рівні мають стати: адресність та наближення органів соціального захисту населення до одержувачів пільг та допомог, що дасть можливість поглиблення

адресної допомоги завдяки визначенню права на призначення допомоги виходячи з конкретних обставин, що склались в окремій сім'ї, та її фактичного майнового стану. Це створення центрів соціального захисту в селах та мікрорайонах міст, робота уповноважених сільських та селищних рад.

У напрямі соціального обслуговування з урахуванням демографічної ситуації – це створення будинків-інтернатів в сільській місцевості при фермерських господарствах, колективних сільгоспідприємствах; медико-соціальних комплексів на базі сільських лікарень за активної участі органів місцевого самоврядування і значною мірою територіальних громад. Для управління системою соціального захисту населення обов'язковим є наявність персоніфікованого обліку одержувачів пільг та належне програмне забезпечення (автоматизоване опрацювання документів) щодо надання пільг та допомог громадянам. Прийом громадян з усіх питань, що стосуються соціального захисту, має здійснюватися працівниками відповідних органів в одній приймальні, призначення допомог повинно проводитися за однією заявою, що дасть можливість виключити факт зловживань з боку окремих громадян. Важливим чинником удосконалення системи управління соціальним захистом має стати і розширення поінформованості населення щодо соціальних реформ.

Ці та інші завдання в повному обсязі за умов ефективної діяльності можуть виконувати Департаменти соціального захисту населення облдержадміністрації та відповідні управління райдержадміністрацій (у подальшому з набуттям чинності змін до Конституції України [3] – районних рад), районних у містах ради та їх структурні підрозділи: відділ соціальних гарантій і компенсацій малозабезпеченим громадянам, відділ по наданню населенню субсидій, відділ з питань соціального захисту громадян, відділ з питань інвалідів війни та учасників бойових дій (АТО, ООС), постраждалих від наслідків аварії на ЧАЕС, відділ персоніфікованого обліку пільгових категорій громадян, відділ контролю призначення та виплати пенсій, територіальний центр по обслуговуванню пенсіонерів та одиноких непрацездатних громадян.

Система соціального захисту населення потребує створення відповідної нормативно-правової бази з розмежуванням компетенції держави, регіонів та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування в питаннях соціального захисту населення.

Література:

1. Про місцеві державні адміністрації : Закон України від 09 квіт. 1999 р. № 586-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14#Text> (дата звернення: 01.10.2020).
2. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21 трав. 1997 р. № 280/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>. (дата звернення: 01.10.2020).
3. Конституція України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>. (дата звернення: 01.10.2020).

